

Kérdések Gulyás Gergelynek

Általános kérdések

- Hogyan ítélné meg röviden a reform előtt álló választási rendszerünket? Melyek voltak Ön szerint a legfőbb erényei, illetve hibái?
- Fontossági sorrendben melyek azok az elvek, amelyeket Ön érvényre juttatna a választási rendszer reformja során?

A választókerületi aránytalanság alkotmányos problémájának hosszú távú megoldásáról

A választókerületi aránytalanságból fakadó alkotmányos feszültség közismert. Kevésbé az, hogy ennek feloldásához nem elegendő új választókerületi térképet alkotni, hanem törvényi garanciákra is szükség van annak érdekében, hogy a későbbiekben soha ne állhasson elő a maihoz hasonló, az egyenlő választójog elvét sértő aránytalanság.

- Milyen törvényi biztosítékokra számíthatunk?
- Bekerül-e a törvénybe, hogy a választókerületek lélekszáma legfeljebb milyen mértékben térhet el az átlagtól? Ha igen, milyen időközönként vagy milyen aránytalanság esetén kell majd újrajrészolni a határokat?
- Az Országgyűlés hatásköre lesz a határkijelölés, vagy elképzelhető, hogy brit mintára létrehoznak egy – a Political Capital által egyébként 2007 óta szorgalmazott – független határkijelölő bizottságot?
- Rögzíteni fogják-e, hogy választókerületet csak összefüggő területen lehet létrehozni, és hogy azok ne léphessék át a megyehatárokat?

A külképviseleti szavazás alkotmányos feszültségének feloldásáról

Szintén alkotmányos mulasztás terheli a külképviseleti szavazás intézményét, ami abból fakad, hogy nem tudnak élni választójogukkal azok az állampolgárok, akik külföldön tartózkodnak a magyarországi választás napján, de még itthon vannak a külképviseleti szavazás napján. Ha valóban egyfordulós lesz az új választási rendszer, ez a probléma megoldódna, mivel ebben az esetben nem lenne akadálya annak, hogy ugyanazon a napon tarthassuk a választást külföldön és belföldön. Ha azonban bármilyen kis valószínűséggel is, de sor kerülhet második fordulóra, akkor kezdeni kell valamit a problémával.

- Minderre tekintettel milyen megoldásra számíthatunk?

Az igazolással szavazásról

Bár csak 2010-ben vált látványossá, régen rendezetlen az igazolással szavazás problémája is.

- Elképzelhető-e, hogy megtalálják a módját annak, hogy a lakóhelyüktől távol (de belföldön) szavazók a saját lakóhely szerinti egyéni választókerület képviselőjelöltjei közül válasszanak, kiiktatva ezzel a voksturizmus nemkívánatos hatásait?

A határon túli magyar állampolgárok választójogáról

- Eldőlt-e, hogy a magyarországi lakóhellyel nem rendelkező magyar állampolgárokat automatikusan megilleti a választójog?
- Ha igen, milyen módon gyakorolhatják választójogukat? Ugyanarra az országos listára szavazhatnak majd határon innen és túl, vagy inkább a külhoni magyarok képviseletét ellátó extra mandátumok létrehozására számíthatunk?
- Hogyan egyeztethető össze az egyenlő választójog elvével, ha határon innen két (egyéni+listás), határon túl pedig csak egy (listás) szavazata lesz a választópolgároknak?
- Van-e információ arról, hányan lehetnek azok, akik az elmúlt évtizedek során elvándoroltak Magyarországról, de nem veszítették el magyar állampolgárságukat? Hogyan kerülhetnek fel ők a választás névjegyzékébe? Hogyan fogja ez érinteni a választás érvényességét?

A választási rendszer fő pilléreiről és a parlament létszámáról

Bár a Fidesznek világos ígérete volt a kisebb, mintegy kétszáz fős parlament létrehozása, mind a T/18-as törvényjavaslat, mind az Áder János által bejelentett elképzelések feszültségeiből jól látszik, hogy a jelenleg hatályos választási rendszer három (egyéni + listás + kompenzációs) pillérének és az egyéni képviselő előnyeinek megtartása (tehát a túl nagy létszámú kerületek elkerülése) mellett nehéz a kétszáz fős korláton belül maradni. Az alábbiak közül mely megoldás(ok)nak van a legnagyobb realitása (figyelmelen kívül hagyva az esetleges extra mandátumokat)?

- Tartják a kétszáz fő körüli összlétszámot, eltörlik a teljes kompenzációs mechanizmust, megmaradnak a jelenleginél csak kevéssel népesebb választókerületek és a maradék mandátumokat országos listáról töltik föl – vállalva annak kockázatát, hogy az így előálló aránytalanabb rendszerben a politikai riválisok is könnyebben szerezhessenek kétharmados többséget.
- Tartják a kétszáz fő körüli összlétszámot, megmarad a három pillér jelenlegihez hasonló aránya is, de a jelenleginél jóval nagyobb lélekszámú választókerületekkel (ez a T/18-as törvényjavaslatához hasonló koncepció).
- Tartják a kétszáz fő körüli összlétszámot, megmarad a három pillér is, de annak arányai elbillennek: a jelenleginél csak kevéssel népesebb választókerületek létrehozása azt jelentené, hogy alig maradna listás és kompenzációs mandátum, ami – az első verzióhoz hasonlóan – az aránytalanságot és a kétharmad megszerzésének valószínűségét erősíti.
- Megmarad a három pillér a jelenlegihez hasonló arányban, a hatályosnál csak kevéssel népesebb választókerületekkel, de végül a kétszáz főt néhány tucattal meghaladó létszámmal.
- Tartják a kétszáz fő körüli összlétszámot, megmaradnak a hatályosnál csak kevéssel nagyobb választókerületek, a kompenzációs listát eltörlik, de a töredékszavazatokat hozzáadják az országos listás szavazatokhoz, így valamelyest mérsékelve a többségi ág túlsúlyát.
- Egyéb megoldás.

A választási fordulók számáról

- Nem túl kockázatos a Fidesz számára, hogy a második forduló várható kiiktatásával már a jelöltállítási időszakban szövetségkötésre ösztönzi politikai ellenfeleit?

A választás tisztaságát szolgáló mechanizmusokról

- Milyen, a választás tisztaságát elősegítő intézkedésekre számíthatunk?
- Elképzelhető-e továbbá, hogy a közismerten rengeteg visszaélésre lehetőséget biztosító, adatvédelmi aggályokat felvető ajánlószelektív-rendszert egy korszerűbb, átláthatóbb jelöltállítási szisztémára cserélik le?